

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції**

16-17 листопада 2023 року

Київ 2023

УДК 332.36

Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 16-17 листопада 2023 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2023. 290 с.

Видання містить матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the IV International scientific-practical conference "Formation of sustainable land use: problems and prospects". The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
(протокол № 11 від 23 листопада 2023 р.)

ISBN 978-617-8171-09-4

© Інститут землекористування НААН України, 2023
The Institute of Land Management of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 2023

Вишневський Д.С.
Студент 3 курсу, Геодезія та землеустрій
ВСП «РФК НУБіП України»
м. Рівне, Україна
Малимон. С.С.
Викладач
ВСП «РФК НУБіП України»
м. Рівне, Україна

РЕКУЛЬТИВАЦІЯ ПОРУШЕНИХ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

Україна, зі своєю розмаїтою природою і багатими природними ресурсами, завжди була багатою країною, де люди жили в гармонії з природою. Проте, з розвитком промисловості і зростанням населення, ми стали свідками загострення проблем, пов'язаних із порушенням земельних ресурсів і деградацією природних екосистем. Однак, рекультивация порушених земель стає невід'ємною складовою сталого розвитку та збереження навколишнього середовища.

У державі рекультивация земель стала актуальною проблемою, оскільки кількість порушених земельних угідь зростає з кожним роком. Основними чинниками, що спричиняють це порушення, є видобуток корисних копалин, забудова та несанкціонована діяльність. Проведення рекультивации має безліч переваг – сприяє відновленню родючості ґрунтів, збереженню біорізноманіття та екосистем, а також зменшенню негативного впливу на клімат та водні ресурси. Крім того, цей процес створює можливості для створення нових робочих місць та розвитку екологічної економіки.

Сьогодні існують різні методи та підходи до рекультивации порушених земель. Одним із найпоширеніших методів є відновлення лісів. Ліси відіграють важливу роль у збереженні ґрунтів, водних ресурсів та біорізноманіття. Лісова рекультивация передбачає висадку дерев, відновлення природних екосистем та збереження природної біорізноманітності. Це означає збереження різноманіття рослин та тварин, які природно існують у даному екосистемі. Також може бути необхідно створювати заповідники та охороняти зникаючі види. Після відновлення лісу проводиться систематичний моніторинг, щоб відстежувати ріст дерев, стан ґрунту та біорізноманіття. Це допомагає вчасно виявити проблеми та вжити необхідні заходи для виправлення їх. Освіта місцевих спільнот та сприяння їхньому участю у відновленні лісів є ключовим елементом успіху. Це може включати навчання місцевих жителів про важливість лісів, залучення їх до висадки дерев та охорони навколишнього середовища. Ще одним важливим аспектом рекультивации є відновлення природних водойм та багатовидового рослинного покриву. Цей процес сприяє збереженню водних ресурсів та покращує якість ґрунту. Крім того, він допомагає зменшити загрозу повеням та ерозії. Рослинний покрив вбирає зайву вологу, що допомагає попередити повені, тоді як коріння рослин зміцнює ґрунт і запобігає ерозії. Це сприяє збереженню водних ресурсів та збалансованому розвитку водних екосистем. У цілому, відновлення природних водойм та багатовидового рослинного покриву важливе для досягнення сталого розвитку та збереження природних ресурсів в Україні. Ці заходи сприяють

покращенню екологічного стану та роблять вагомий внесок у збереження навколишнього середовища для майбутніх поколінь.

Сучасні технології також допомагають в рекультивації порушених земель. Використання геоінформаційних систем та дистанційного зондування дозволяє точно аналізувати стан земель та визначати найефективніші способи їх відновлення. ГІС може бути використана для аналізу поточного земельного використання. Вона допомагає виявити зони, які потребують відновлення, і вибрати оптимальні локалізації для відновлення лісів, водойм, або інших природних елементів. Після відновлення, ГІС також дозволяє проводити моніторинг та аналіз змін, що відбуваються у відновлених екосистемах. Дистанційне зондування використовує спеціалізовані супутники та аеронавігаційні засоби для збору даних про природні ресурси з великої відстані. Ця технологія може надавати важливу інформацію для рекультивації. Зондування дозволяє здійснювати моніторинг змін в природних ресурсах та надає можливість аналізувати стан земель, водойм та рослинного покриву. Вона також допомагає виявити можливі загрози, такі як ерозія та деградація ґрунту, що сприяє більш ефективному управлінню рекультивацією.

Узагальнюючи, сучасні технології, такі як ГІС та дистанційне зондування, можна зробити рекультивацію порушених земель більш ефективною та точною. Вони надають інструменти для аналізу та моніторингу природних ресурсів та дозволяють ефективно відновлювати природні екосистеми в Україні. Рекультивація порушених земель, спричинених видобутком бурштину, є актуальною проблемою в контексті збереження природи та відновлення природних екосистем. Видобуток бурштину призводить до великих змін у природному середовищі, включаючи вирубку лісів, руйнування ґрунту та водних ресурсів, а також втрату біорізноманіття. Одним з основних аспектів рекультивації в цьому контексті є відновлення лісів, які були вирубані під час видобутку бурштину. Ліси виконують важливі екологічні функції, включаючи поглинання вуглекислого газу, збереження біорізноманіття та регулювання водного режиму. Відновлення лісів включає в себе висадку молодих дерев, обрізку, догляд та моніторинг їхнього росту. Важливо вибирати місцеві види дерев, які природно ростуть в даному регіоні та підходять до конкретних умов.

Під час видобутку бурштину ґрунт може бути серйозно пошкоджений. Відновлення ґрунту включає в себе заходи, спрямовані на покращення його структури та поживних речовин. Це може включати в себе внесення органічних добрив, які сприяють відновленню родючості ґрунту. Важливо також відновлювати рослинний покрив. Висадка різноманітних рослинних видів, включаючи трав'янисті та дерев'янисті рослини, допомагає відновити біорізноманіття та зберегти якість ґрунту. Водні ресурси також страждають від видобутку бурштину через вирубку лісів та забруднення водойм. Рекультивація включає в себе відновлення природних водойм та багатовидового водного рослинного покриву. Це сприяє збереженню водних ресурсів та покращує якість води. Водойми стають місцем для відновлення водних екосистем та джерелом прісної води. Рекультивація порушених земель, які постраждали під час війни, є надзвичайно важливим завданням з точки зору відновлення екологічної рівноваги та покращення якості життя людей, що проживають в цих регіонах. Збройні конфлікти можуть призвести до серйозного забруднення довкілля, зруйнування

інфраструктури та порушення природних екосистем. Військові операції можуть призвести до втрати верхнього шару ґрунту, забруднення хімічними речовинами та знищення природного рослинного покриву. Для відновлення ґрунту можуть бути використані методи внесення добрив та мікроорганізмів, що допомагають відновити його родючість. Військові дії часто призводять до руйнування лісів та інших природних екосистем. Відновлення цих екосистем включає в себе висадку дерев, відновлення багаторічних рослинних видів та відновлення природного біота. Це важливо для збереження біорізноманіття та створення сталого середовища для місцевого населення. Відновлення земель в Україні, які постраждали під час війни, вимагає спільних зусиль уряду, міжнародних організацій та місцевих громад. Це важлива складова процесу відновлення та побудови майбутнього для постраждалих регіонів.

Отже важливим завданням рекультивації порушених земель, є комплексний підхід та спільні зусилля громадськості, влади та підприємств. Цей процес має великий потенціал для поліпшення стану довкілля та створення нових можливостей для розвитку країни. Сприяючи рекультивації порушених земель, Україна може зберегти свої природні ресурси для майбутніх поколінь, зменшити негативний вплив на клімат та зберегти біорізноманіття. Важливо пам'ятати, що рекультивація – це не просто обов'язок, але й наша відповідальність перед природою та майбутніми поколіннями.

Список використаних джерел

1. Інститут екології та географії природних ресурсів НАН України. Екологічний стан земель України: проблеми та рекультивація. Київ: Академперіодика, 2020.
2. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. «Екологічна політика України: стан та перспективи.» Київ: Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2022.
3. Міністерство екології та природних ресурсів України. "National Environmental Policy of Ukraine until 2030." Kyiv: Міністерство екології та природних ресурсів України , 2023.

Reclamation of disturbed lands in Ukraine

Abstract. Reclamation of disturbed lands affected by war is an extremely important task in terms of restoring ecological balance and improving the quality of life of people living in these regions. Armed conflicts can lead to serious environmental pollution, destruction of infrastructure and disruption of natural ecosystems. Military operations can lead to the loss of topsoil, chemical contamination, and destruction of natural vegetation. To restore the soil, fertilization and microbial inoculation methods can be used to help restore its fertility.